

Měsíčník Rekodifikace & praxe: Rozhodčí komise spolku podle § 265 obč. zák. a její využitelnost při řešení sporů uvnitř sportovních asociací

eFocus

V oblasti spolkového práva je tradičně uplatňována široká míra tzv. spolkové autonomie, která se odráží v dispozitivnosti většiny zákonných ustanovení, která se k této problematice vážou. Uvedené platilo ve vztahu k základnímu předpisu regulujícímu občanská sdružení před nabytím účinnosti nového občanského zákoníku 1. 1. 2014 (tj. zákonu č. [83/1990](#) Sb., o sdružování občanů) a i většina ustanovení občanského zákoníku č. [89/2012](#) Sb. (dále jen „obč. zák.“) dává široký prostor spolkům, aby si zvolily pro své individuální účely vyhovující formu vnitřní organizace a spravování.

Jedním z takových ustanovení je § 265 a násl. obč. zák., který připouští zřízení tzv. rozhodčí komise spolku jako fakultativního orgánu této formy právnických osob. Za podmínky splnění zákonných kritérií je takováto komise oprávněna vydávat rozhodčí nálezy, které jsou exekučními tituly pro výkon rozhodnutí.

Autor: **JUDr. David Kohout, Ph.D.**, vědecký pracovník Mezioborového centra rozvoje právních dovedností a vedoucí zahraničního oddělení Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze

Jak autor v úvodu konstatuje, dotýká se - vzhledem ke skutečnosti, že aktuálně v České republice působí okolo 20 000 tělovýchovných jednot a sportovních klubů - nová regulace spolků dle občanského zákoníku širokého okruhu subjektů i osob, které jsou skrze ně za účelem výkonu sportovní činnosti sdruženy. Zřízení rozhodčí komise spolku znamená potenciální výrazné posílení autonomie spolků, avšak, jak autor podotýká, skrývá v sobě i nejedno riziko.

Autor nejprve obecně k rozhodčí komisi spolku dle § 265 a násl. obč. zák. uvádí, že je pouze věcí příslušného spolku, zda se rozhodne využít možnosti zřídit rozhodčí komisi ve smyslu § 265 a násl. obč. zák. Dojde-li k tomu prostřednictvím výslovného ustanovení stanov či odkazu ve stanovách skrze další vnitřní předpis spolku, půjde o orgán, který bude způsobilý rozhodovat spory uvnitř spolku, kdy vzhledem k dispozitivnosti § 265 obč. zák. je možné stanovami okruh působnosti rozhodčí komise zúžit, či naopak rozšířit.

Procesní úprava řízení před rozhodčí komisí spolku byla ponechána zvláštnímu právnímu předpisu, kdy při trvající absenci samostatného zákona o řízení před rozhodčí komisí spolku, byla nakonec včleněna do zákona č. [216/1994](#) Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů. Existuje-li ve spolku rozhodčí komise, pak se údaje o ní zapisují do spolkového rejstříku dle příslušných ustanovení zákona o veřejných rejstřících.

Jak autor shrnuje, lze za rozhodčí komisi ve smyslu § 265 obč. zák. považovat pouze rozhodčí komisi, která splňuje stanovené nároky kladené na ni v občanském zákoníku, zákoně o rozhodčím řízení a

zákoně o veř. rejstřících. Jen ta bude i přes různá označení (např. arbitrážní komise, přezkumná komise apod.) oprávněna vydávat rozhodčí nálezy jako exekuční tituly.

V dalším textu se autor věnuje uplatnění rozhodčí komise dle § 265 a násl. obč. zák. v oblasti sportu. Většina celonárodních sportovních asociací (spolků) má ve svých stanovách či na jejich základě přijímaných vnitřních předpisech orgány, které se předmětem své činnosti blíží rozhodčí komisi podle § 265 obč. zák., avšak, jak autor předesílá, je nelze po účinnosti občanského zákoníku bez dalšího automaticky považovat za rozhodčí komise, neboť těmi mohou být – jak bylo řečeno – pouze ty orgány, které jsou nad rámec stanov spolku samostatně zapsány ve veřejném spolkovém rejstříku a které splňují i další zákonné náležitosti pro své fungování. Z těchto důvodů tedy nedojde k automatické transformaci původních orgánů spolku určených k řešení sporů na rozhodčí komise ve smyslu § 265 obč. zák.

V dílčích ohledech se liší i okruh pravomocí, které bývají ve stanovách těmito tradičním spolkovým orgánům svěřovány. Zpravidla jde např. o řešení sporů ze smluv ve sportovním odvětví zastřešeném danou asociací a spory plynoucí z přestupů a registrace hráčů u jednotlivých klubů, kdy v některých případech jsou takovými arbitrážními orgány svěřovány dokonce pravomoci rozhodovat o jakýchkoli případných sporech, které mezi členy asociace vzniknou. Základem pro činnost těchto orgánů je dobrovolnost členství ve spolku, kdy se však osoba po dobu, kdy má zájem se jako člen zapojovat do aktivit organizovaných spolkem (zejména sportovních soutěží jako sportovec či členský klub), zavazuje podřídit se vnitřním pravidlům spolku a respektovat rozhodnutí jeho orgánů. Teprve po vyčerpání všech možností ochrany svých práv se může člen spolku obrátit na obecný soud se žalobou na neplatnost konečného rozhodnutí spolkových orgánů pro jeho rozpor se zákonem nebo stanovami. Z toho lze dovodit, že v případě rozhodnutí těchto orgánů bude soud posuzovat i jejich materiální soulad se zákonem a vnitřním řádem spolku založeným na stanovách.

U případných nových rozhodčích komisí dle § 265 obč. zák. bude tedy soudní přezkum rozhodčích nálezů zaměřen převážně pouze na procesní vady rozhodčího řízení v souladu s § 31 zák. o rozhodčím řízení. Výjimkou budou námitky případného rozporu nálezu s dobrými mravy nebo veřejným pořádkem, které vnáší prvky materiálního přezkumu i do sféry rozhodování podle § 265 obč. zák. Přes nesporné zefektivnění a posílení rozhodování spolku o svých vnitřních záležitostech, si autor klade otázku, zda je rozhodčí komise jako takto silný orgán v oblasti dobrovolného sdružování osob ve spolecích žádoucí.

Na jednu stranu je zřejmé, že spolky lépe znají svou svazovou problematiku než soudy a rozhodnutí rozhodčí komise tak mohou být věcně erudovanější s ohledem na zvyklosti a pravidla v příslušném odvětví, což může hrát klíčovou roli právě v oblasti sportu, kde mimo jiné panuje v zájmu zachování regulérnosti rozehraných soutěží zvýšený tlak na to, aby bylo závazně rozhodováno v co možná nejkratší době a s ohledem na poměry různých soutěžících. Na druhou stranu je možné vycítit i hrozící praktická a právní úskalí spojená s činností rozhodčí komise spolku dle občanského zákoníku. Předně ne všechny spolky disponují dostatečnou členskou základnou a osobami odborně natolik zdatnými, aby mohly zabezpečit kvalitní, právně bezvadné řízení a vydání rozhodčího nálezu. Má-li být výsledkem řízení před rozhodčí komisí exekuční titul, je i v zájmu příslušného spolku, aby byla při řízení před jeho rozhodčí komisí garantována v dostatečné míře odbornost, péče a autorita, protože jinak by se řada řízení nakonec neúměrně protáhla o soudní přezkum, čímž by byl zcela popřen původní úmysl zákonodárce a praktická využitelnost § 265 a násl. obč. zák. by tím rozhodnou měrou utrpěla.

Autor v závěru konstatuje, že s ohledem na uvedené lze doporučit, aby k možnosti zřídit rozhodčí komisi spolku bylo přistupováno v jednotlivých (nejenom sportovních) asociacích velmi uvážlivě. Kvalitní fungování těchto komisí si lze představit u velkých celonárodních sportovních asociací, které dokážou případné rozhodčí komise obsadit odborníky znalými nejen realii daného sportovního

odvětví, ale rovněž i obecných zásad arbitráže a práva jako celku. V případě menších sportů a také na úrovni sportovních klubů, pokud mají právní podobu spolku, platí, že bude zřejmě vhodnější využít stávající praxi rozhodování o právech a povinnostech členů spolku cestou „obyčejných“ spolkových orgánů, které nebudou oprávněny vydávat vůči členům těchto asociací a drobných klubů přímo vykonatelná rozhodnutí.

Jelikož rozhodčí komise dle § 265 obč. zák. nemusí být nutně nazvána jako „rozhodčí komise“, kdy naopak nelze vyloučit, že některý „tradiční rozhodovací orgán“ spolku bude nazván jako rozhodčí komise, doporučuje se v takových případech ve stanovách výslovně uvést, zda příslušný orgán je, či není rozhodčí komisí ve smyslu § 265 obč. zák. To lze učinit v rámci úprav stanov, které musí každý spolek, který byl založen ještě před vstupem občanského zákoníku v účinnost, uvést do souladu s novou úpravou nejpozději do konce prosince 2016.

Rozhodčí komise spolku podle § 265 obč. zák. a její využitelnost při řešení sporů uvnitř sportovních asociací

autor: JUDr. David Kohout, Ph.D.

Rekodifikace & praxe č. 1, str. 2

nakladatelství Wolters Kluwer

Časopis Rekodifikace & praxe můžete objednat >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Recenze publikace: Chalupa, R. Zákon směnečný a šekový – komentář směnečné části. Zákon o mezinárodním právu soukromém – komentář směnečné části. Praha: Leges, 2021, 646 s.](#)
- [Recenzia](#)
- [Budoucnost je v technologiích i udržitelnosti](#)
- [Anotační recenze: Vyvlastnění a vyvlastňovací řízení](#)
- [Věznice jsou přeplněné a věznění příliš drahé. Knihou Tresty budoucnosti chce INFO.CZ otevřít diskuzi o změnách](#)
- [Recenze na knihu: Zdeňková, V., Seidlová, M., Čornejová, H., Peterová H.: Jak správně vytvářet a využívat FKSP: Jak postupovat při poskytování příspěvku na stravování.](#)
- [Recenze na knihu: Zuzana Strnadová: Co by měl vědět příjemce dotace. 1.vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2019, ISBN: 978-80-247-3076-9](#)
- [Ondřej Chmela: Zrušení poplatku za podnět k ÚOHS lze považovat za správné](#)
- [Anotační recenze: Koudelka, Z., Průcha, P., Zwyrtek Hamplová, J.: Zákon o obcích \(obecní zřízení\) – Komentář. Praha: Leges, 2019, 480s](#)
- [Pražské finále osmého ročníku konferencí Soukromé právo](#)
- [Recenze: Jakub Tomšej a kolektiv – Zaměstnávání cizinců v České republice](#)